

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 362/2020-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 27. augusta 2020 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED], zastúpeného advokátom [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 5 NcC 1/2018 a uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 5 NcC 1/2018-1276 z 31. januára 2018 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 5 NcC 1/2018-1283 z 27. februára 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako oneskorene podanú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. júna 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDAKČIA] [REDAKČIA] [REDAKČIA] [REDAKČIA] [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 NcC 1/2018 a uznesením krajského súdu č. k. 5 NcC 1/2018-1276 z 31. januára 2018 v spojení s opravným uznesením krajského súdu č. k. 5 NcC 1/2018-1283 z 27. februára 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 70 933,56 € vedenom na Okresnom súde Žilina (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 4 C 32/2011 v procesnom postavení žalovaného. Sťažovateľ v konaní na okresnom súde namietal zaujatosť vec prejednávajúcej sudkyne JUDr. Ivety Sýkorovej (ďalej len „sudkyňa“), ako aj ostatných sudcov a zamestnancov okresného súdu a zároveň žiadal, aby jeho právna vec bola prikázaná inému okresnému súdu mimo obvodu krajského súdu.

Sťažovateľ uviedol, že „*nadriadenému súdu riadne preukázal závažné dôvody*“, ktoré bránia sudkyňi prejednať vec nezaujato a spravodlivo. V podanej námietke zaujatosti sťažovateľ poukázal na blízkosť bydlísk sudkyne a právnej zástupkyne žalobcu, príbuzenské vzťahy zamestnankyne okresného súdu s blízkou osobou žalobcu, ako aj na ďalšie skutočnosti, ktoré podľa názoru sťažovateľa zakladajú opodstatnenosť podanej námietky zaujatosti.

3. Krajský súd o námietke zaujatosti rozhodol napadnutým uznesením tak, že sudkyňu z rozhodovania vo veci nevyľúčil.

Sťažovateľ porušenie svojich práv odôvodnil tým, že napadnuté uznesenie krajského súdu sa vyznačuje jednostrannosťou a nedostatočnosťou záverov krajského súdu o tom, prečo argumenty sťažovateľa nemali vplyv na jeho rozhodovanie, čo v konečnom dôsledku podľa názoru sťažovateľa zakladá nepreskúmateľnosť a ústavnú neudržateľnosť napadnutého uznesenia. Sťažovateľ tiež krajskému súdu vyčítal, že o námietke zaujatosti ďalších sudcov a zamestnancov okresného súdu vôbec nerozhodoval.

4. Proti napadnutému uzneseniu podal sťažovateľ dovolanie, ktorého dôvod vyvodil z § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) dovolacie konanie uznesením č. k. 4 Cdo 178/2018-1341 z 29. januára 2019 (ďalej len „uznesenie najvyššieho súdu“) zastavil.

5. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho ústavnej sťažnosti rozhodol týmto nálezom: „1. Základné právo [REDAKOVANÉ]... na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod č. k. 5NcC/1/2018 a uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 5NcC/1/2018-1276 zo dňa 31.01.2018 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5NcC/1/2018-1283 zo dňa 27.02.2018, bolo porušené.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje uznesenie Krajského súdu v Žiline č. k. 5NcC/1/2018-1276 zo dňa 31.01.2018 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5NcC/1/2018-1283 zo dňa 27.02.2018 a vec vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov právneho zastúpenia...“

II.

Relevantná právna úprava

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

8. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

9. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a samotné posúdenie vecí ústavným súdom

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny) napadnutým uznesením, ktoré považuje za arbitrárne, v extrémnom rozpore s kritériami formálnej logiky a v rozpore s princípom spravodlivosti, pokiaľ krajský súd nevytlúčil z rozhodovania jeho právnej veci sudkyňu a nerozhodol o námietke zaujatosti všetkých zamestnancov okresného súdu.

11. Ústavnú sťažnosť treba považovať za oneskorene podanú.

Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

12. Ústavný súd konštatuje, že ustanovenie o lehote na podanie ústavnej sťažnosti je ustanovením kogentným, to znamená, že ústavný súd nemôže zmeškanie tejto lehoty odpustiť alebo ju predĺžiť (pozri napr. m. m. I. ÚS 188/03, IV. ÚS 14/03, II. ÚS 330/06, IV. ÚS 481/2011).

13. Sťažovateľ sa vyslovenia porušenia svojich ústavných práv dožadoval vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu. Ústavný súd zistil, že napadnuté uznesenie nadobudlo právoplatnosť 9. mája 2018, teda sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť dávno po uplynutí zákonom o ústavnom súde požadovanej lehoty.

14. Sťažovateľ síce v ústavnej sťažnosti uviedol, že proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podal dovolanie, avšak dovolacie konanie bolo uznesením najvyššieho súdu (sťažovateľ uznesenie najvyššieho súdu ústavnou sťažnosťou nenapadol, pozn.) zastavené z dôvodu, že najvyšší súd nie je funkčne príslušný na rozhodnutie o dovolaní smerujúcom proti rozhodnutiu krajského súdu, ktorý v danej veci rozhodoval ako súd nadriadený.

Pokiaľ sťažovateľ odvodzuje lehotu na podanie ústavnej sťažnosti od doručenia uznesenia o zastavení dovolacieho konania (čo ale v ústavnej sťažnosti netvrdil), ústavný súd uvádza, že táto konštrukcia je mylná a navyiac, uznesenie najvyššieho súdu nadobudlo právoplatnosť 4. marca 2019, teda rovnako uplynula dvojmesačná hranica stanovená zákonom o ústavnom súde.

15. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie krajského súdu, proti ktorému tento mimoriadny opravný prostriedok nie je prípustný, nemožno prihliadať na rozhodnutie dovolacieho súdu o jeho odmietnutí v súvislosti s plynutím lehoty na podanie sťažnosti podľa § 124 zákona o ústavnom súde (II. ÚS 103/09, I. ÚS 49/02, I. ÚS 134/03, I. ÚS 209/03). Neprípustné dovolanie nemožno totiž z hľadiska čl. 127 ods. 1 ústavy považovať za účinný a dostupný právny prostriedok nápravy, ktorý je predpokladom (podmienkou) podania ústavnej sťažnosti na ústavnom súde podľa tohto článku ústavy, a na jeho podanie nie je preto z hľadiska plynutia uvedenej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti na ústavnom súde možné prihliadať. Uvedené platí o to viac, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu iného ako odvolacieho súdu (II. ÚS 198/2020).

16. Ako už bolo uvedené, uznesením najvyššieho súdu bolo konanie na základe dovolania sťažovateľa podaného proti uzneseniu krajského súdu zastavené, pretože toto dovolanie nesmerovalo proti rozhodnutiu odvolacieho súdu.

17. Zmyslom lehoty na podanie ústavnej sťažnosti je fixácia právnej istoty, a to proti všetkým účastníkom pôvodného konania. Z uvedených okolností vyplýva, že v predmetnej veci bolo takpovediac prerušené spojenie medzi napadnutým uznesením krajského súdu a ústavnou sťažnosťou. Prerušenie tohto spojenia spočíva v podaní dovolania a následne zastavení dovolacieho konania, v dôsledku čoho nedošlo k rozhodnutiu o mimoriadnom opravnom prostriedku.

18. Keďže ústavný súd vzhľadom na uvedené nezistil žiadnu možnosť porušenia sťažovateľom označených práv, ústavnú sťažnosť odmietol z dôvodu podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako oneskorene podanú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. augusta 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu